

18/5/84

EL LENGUATGE

Topònims alemanys

Com que sempre hem reclamat —i ara no fem servir el plural de modèstia— el degut respecte a la forma dels nostres topònims, durant tant de temps bàrbarament desfigurats i deturpats (encara ara, l'any 1984, hi ha qui té la barra d'escriure "Montjuich"), i com que bé es pot dir que per aquest camí s'ha avançat molt, n'hi ha que s'escarrassen a proclamar que aquest respecte ha d'ésser recíproc, i confonent lamentablement el que són formes catalanes tradicionals i seculars de noms de lloc estrangers amb les adaptacions o catalanitzacions arbitràries d'aquests noms, sembla que ens vulgui fer escriure, per exemple, el nom de la Xina en xinès, oblidant, sens dubte, entre moltes altres casos, que no és normal, en els tallers de composició, de disposar de caràcters xinesos. El criteri amb què s'ha de resoldre aquesta qüestió s'ha explicat una colla de vegades, sovint amb exemples com *Nàpols*, *Bordeus* i *Saragossa*, que són noms de llocs no catalans, però noms de lloc ben catalans, usats popularment i secularment, i als quals, per tant, és enraonat de recórrer en tots els casos.

La proximitat geogràfica i les relacions històriques han determinat sovint l'existència de formes catalanes pròpies de noms de lloc estrangers. Per això, quan es tracta de països molt allunyats del nostre, aquestes formes es redueixen als noms més importants de la toponímia major. Solem, per tant, quan tractem d'aquesta qüestió, aduir exemples de llocs italians, occitans, francesos, aragonesos, castellans... Però val la pena de dedicar un comentari als topònims alemanys. Així, a través de la Gran Enciclopèdia i del seu Atlas complementari, descobrim que certs noms de ciutats alemanyes, com *Nürnberg*, *Koblenz*, *Aachen*, *München*, *Meinz* o *Koln*, tenen en català una forma pròpia: *Nuremberg*, *Coblença*, *Aquisgrà*, *Munic*, *Magúncia* i *Colònia*. En determinades ocasions, és enraonat de recórrer a la forma alemanya, però l'ús de la forma catalana no constitueix cap acció arbitrària, ni cap deturpació, ni cap falta de respecte. Ara; el que és en tot cas inadmissible és servir-se, en català, de formes com *Aquisgrán* o *Aix-la-Chapelle*, o com *Múnic* (amb accent i *h* final), que no són ni alemanyes ni catalanes, o de prescindir de l'accent gràfic en *Colònia* i *Magúncia*. És grotesc i lamentable que algú digui, en català, *Hamburg* o *Augsburgo*, i defensi la *o* final adduint que no són pas noms catalans!

Albert Jané